

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Waterland en Marken 2013

Voorlopig Toetsingsadvies over het MER

30 januari 2013 / rapportnummer 2645-88

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Waterland herziet de bestemmingsplannen voor het buitengebied. Het gaat om twee plannen: één voor het eiland Marken en één voor de rest van de gemeente. Vanwege de nabijheid van een aantal kwetsbare natuurgebieden en omdat beide bestemmingsplannen kaders stellen voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige activiteiten, is één gezamenlijk plan-MER (inclusief Passende beoordeling) opgesteld voor beide plannen. Bevoegd gezag in deze procedure is de gemeenteraad van Waterland. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie')¹ zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over beide bestemmingsplannen. Het volgende ontbreekt:

- duidelijkheid over het voornemen zoals omschreven in het MER in relatie tot de randvoorwaarden die in het plan of door de provincie Noord-Holland zijn gesteld;
- een heldere scheiding tussen de toetsing van de effecten van het voornemen op Natura 2000-gebieden, de beschrijving van cumulatieve effecten en de beschrijving en beoordeling van maatregelen om effecten in te perken.
- een gedegen analyse van de effecten van het Mirrorhotel en van de evenementen die in het EHS-gebied Hemmeland mogelijk worden gemaakt;
- een inschatting van de kans dat overtreding van de Flora- en faunawet een drempel vormt voor de geplande ruimtelijke ontwikkelingen en welke opties er zijn om, zo nodig, effecten te voorkomen of te mitigeren.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar oordeel toe.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming. De aanbevelingen in paragraaf 2.4 hebben uitsluitend consequenties voor het bestemmingsplan buitengebied Waterland en die in de overige paragrafen voor beide plannen.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

2.1 Onduidelijkheden in de beschrijving van het voornemen

De beschrijving van het voornemen in het MER bevat een aantal onduidelijkheden en strijdigheden als ze wordt gelegd naast beide ontwerpplannen of de randvoorwaarden die de provincie Noord-Holland stelt.

De Commissie constateert de volgende onduidelijkheden en strijdigheden:

- de dieraantallen die worden gehanteerd om de effecten van ontwikkelingen in de veehouderij in te schatten lijken niet in overeenstemming te zijn met de randvoorwaarden die het plan stelt. Dit punt wordt verder uitgewerkt in paragraaf 2.3.
- de oprichting van nieuwe loonbedrijven in het landelijk gebied is een activiteit die de provinciale ruimtelijke verordening uitsluit, maar die niettemin in de ontwerpbestemmingsplannen zijn toegelaten;²
- beide ontwerpplannen maken het in principe mogelijk om door middel van een omgevingsvergunning waterlopen aan te passen, grond op te hogen of af te graven of ruwvoer anders dan gras te telen in alle gebieden met bestemming 'Agrarisch', dus zowel in het veenweide- als in het droogmakerijlandschap.³ Omdat deze ingrepen in het veenweidenlandschap niet zijn uitgesloten, zouden ook de gevolgen daarvan voor weidevogels in kaart moeten worden gebracht. Dit onderzoek wordt doorgeschoven naar de besluitvorming over de omgevingsvergunning, terwijl het voorliggende MER deze gevolgen al in beeld moet brengen. Overigens wordt ook op dit punt niet ingegaan op de vraag of beide ontwerpplannen mogelijk in strijd zijn met de provinciale ruimtelijke verordening.
- het MER en het ontwerpbestemmingsplan Waterland lijken niet consistent in de randvoorwaarden die worden gesteld aan vergisting. Enerzijds wordt uitgegaan van een ondergeschikte activiteit, gebonden aan de eigen bedrijfsvoering en gericht op verwerking van eigen geproduceerde mest met toevoeging van co-substraten van het eigen bedrijf of van derden. Anderzijds wordt aan de capaciteit een bovengrens van 100 ton per dag gesteld en aan de inhoud een maximum van 25.000 m³, wat veel meer is dan nodig voor bedrijfseigen vergisting.
- de verwachte gebruiksintensiteit van de riviercruise-steiger is niet beschreven, waardoor de vertaling naar de effecten⁴ en de beoordeling van die effecten niet navolgbaar zijn.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming dat duidelijk is beschreven hoe het voornemen zoals omschreven in het MER zich verhoudt tot enerzijds de beide ontwerpbestemmingsplannen en anderzijds de randvoorwaarden die de provincie Noord-Holland stelt.

² De zienswijzen van de Provincie Noord-Holland en van de Stichting Behoud Waterland wijzen op deze strijdigheid en eventueel daaraan verbonden consequenties.

³ Regels bestemmingsplannen Waterland en Marken par. 3.6

⁴ Een groot aantal zienswijzen handelt over mogelijke effecten op de leefbaarheid (geluid- en geurhinder), waarover het MER, bij gebrek aan gegevens over de gebruiksintensiteit, geen uitsluitel kan bieden.

2.2 Passende beoordeling: waarderen en mitigeren van effecten

Vereisten voor de Passende beoordeling

De Passende beoordeling dient duidelijk te maken of kan worden uitgesloten dat het voornemen op zichzelf, dan wel in combinatie met andere initiatieven ('cumulatie'), leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden in of nabij het plangebied. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van in het MER te beschrijven maatregelen, die de effecten van het voornemen kunnen inperken en die door of vanwege de gemeente kunnen worden ingezet.

Cumulatie en mitigatie van effecten

Maatgevend voor het antwoord op de vraag of zich significante effecten voordoen, zijn de effecten van het ontwerpplan in combinatie met de effecten van andere, zekere plannen of projecten. De Passende beoordeling beschrijft daarentegen de gecombineerde effecten van het voornemen en die van alle mogelijke projecten, dus ook die van projecten waarvan (nog) niet zeker is of en hoe ze zullen worden uitgevoerd: het project 'Toekomstbestendig Ecologisch Systeem voor het Markermeer-IJmeer' (TBES)⁵ en de maatregelen uit het concept-beheerplan voor het Natura 2000-gebied 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske'.⁶

Bij het cumuleren van effecten zijn plannen en projecten beschouwd die de negatieve effecten van het voornemen (deels) ongedaan zouden maken, zonder dat duidelijk is in hoeverre ze daarvoor ook bedoeld zijn. Voorbeelden zijn niet alleen het eerder genoemde TBES en concept-beheerplan, maar ook de verbreding van de vaargeul Amsterdam-Lelystad, de verduurzaming van de beroepsvisserij en de verwachte, autonome daling in de stikstofdepositie⁷. Hierdoor zijn de effecten van beide ontwerpbestemmingsplannen vermoedelijk onderschat.

Voor de mitigerende maatregelen die in het MER zijn beschreven⁸ en die de gemeente zelf wil inzetten, is niet aannemelijk gemaakt dat deze aantasting van natuurlijke kenmerken als gevolg van het voornemen voorkomen.

De Commissie heeft specifieke kanttekeningen bij de wijze waarop in de Passende beoordeling de effecten van de ontwikkelingen op Hemmeland voor het Natura 2000-gebied 'Markermeer-IJmeer' zijn beoordeeld en de effecten van de ontwikkelingen in de veehouderij op het Natura 2000-gebied 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske'. De kanttekeningen over Hemmeland worden in paragraaf 2.4 behandeld en die over veehouderij in de hierna volgende paragraaf.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming dat de Passende beoordeling beschrijft of het voornemen op zich leidt tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het beïnvloede Natura 2000-gebied.

⁵ Bijlage 4 van het MER, blz. 72 tot 74.

⁶ Bijlage 4 van het MER, blz. 78-79 en beschrijving daarvan op blz. 80.

⁷ Bijlage 4 van het MER, Tabel 11 op blz. 64 en bijlage 6 bij het MER.

⁸ Paragraaf 6.3

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming dat het MER maatregelen beschrijft die de mogelijkheid bieden om deze effecten te mitigeren.

2.3 Veehouderij: gevolgen voor de natuur

Gevolgen van ontwikkelingen in de veehouderij en het terugdringen ervan

In bijlage 6 van het MER wordt de depositie van stikstof op het Natura 2000-gebied 'Ilperveld, Varkensland, Oostzanerveld & Twiske' afkomstig van veehouderijen (en verkeer) berekend voor drie ontwikkelscenario's⁹: een trend- en een groeiscenario en het hierboven beschreven maximale scenario. In het trendscenario neemt het aantal dieren licht af. Het groei- en maximale scenario leiden tot een toename van het aantal dieren en daarmee tot extra stikstofdepositie op de daarvoor gevoelige habitattypen in het Natura 2000-gebied. Habitattypen zoals vochtige heiden en trilvenen zijn op dit ogenblik al te hoog belast. De extra depositie van stikstof vormt een belemmering voor het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypen en leefgebieden van soorten die voor stikstof gevoelig zijn.

Het MER stelt dat verbetering van de waterkwaliteit en beter of intensiever beheer, die in de beheerplannen van de verschillende gebieden worden voorzien, de effecten van de toegenomen stikstofbelasting zullen opheffen.¹⁰ Voor de uitvoering van deze maatregelen is de gemeente afhankelijk van derden. Daarom zijn in het bestemmingsplan regels opgenomen¹¹ die negatieve effecten als gevolg van het voornemen alsnog moeten voorkomen. Samengevat stellen die regels dat uitbreiding van de veestapel niet mag leiden tot extra stikstofemissies en inbreuken op de Natuurbeschermingswet 1998. Het MER geeft echter niet concreet aan of aannemelijk is dat die regels aantasting van natuurlijke kenmerken kunnen voorkomen en in hoeverre eventuele aanvullende regels of maatregelen nodig zouden zijn.

Opstellen van een alternatief zonder aantasting van de natuur

Dit betekent dat het MER op dit ogenblik geen alternatief beschrijft waarin aantasting van de natuurlijke kenmerken van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden wordt voorkomen. Dat betekent dat de ontwerpplannen niet kunnen worden vastgesteld zonder de zogenoemde ADC-toets¹² te doorlopen. De Commissie adviseert daarom in een aanvulling van het MER een alternatief te beschrijven waarbij aantasting van de natuurlijke kenmerken kan worden uitgesloten.

⁹ De scenario's zijn beschreven in bijlage 3 van het MER.

¹⁰ Bijlage 4 van het MER, blz. 64.

¹¹ Bestemmingsplan Waterland 2013, artikel 48.1, lid I en artikel 52.2.

¹² Volgens artikel 19j, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998, moet het bevoegd gezag bij het besluit tot vaststelling van het plan rekening houden met de gevolgen die het plan kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Het besluit kan pas worden genomen als aan alle voorwaarden van artikel 19g en 19h is voldaan. Dat betekent dat, wanneer aantasting van natuurlijke kenmerken niet valt uit te sluiten, de ADC-toets doorlopen dient te worden.

Invulling van de bestemming 'Agrarisch'

De mogelijke aantasting van de natuur die de ontwikkelingen in het agrarisch gebied veroorzaken, hangt onder meer af van de wijze waarop de ontwikkelruimte voor de veehouderij is gedefinieerd en wordt ingeperkt.¹³

De Commissie constateert dat gronden binnen de bestemming 'Agrarisch' onder meer bedoeld zijn voor grondgebonden veeveelt.¹⁴ Verder constateert ze dat in het MER niet is uitgegaan van het aantal dieren dat grondgebonden zou kunnen worden gehouden,¹⁵ maar van het aantal dieren dat kan worden ondergebracht in alle bouwvlakken die in het plan zijn aangewezen. Als alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, worden benut en wordt uitgegaan van dieren per bouwvlak, neemt het aantal melkveeunderen toe van ongeveer 6.500¹⁶ naar bijna 16.000¹⁷ (exclusief jongvee). Het aantal dat met de plannen mogelijk wordt gemaakt, is veel groter dan het maximale aantal volwassen melkveeunderen dat, op basis van een ruwe inschatting van de Commissie¹⁸, grondgebonden gehouden kan worden. Dat zou kunnen betekenen dat het MER een uitgangspunt hanteert dat niet in overeenstemming is met wat de gemeente mogelijk wil maken.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming dat het MER ten aanzien van de ontwikkeling van de veehouderij een alternatief beschrijft waarmee de aantasting van de natuurlijke kenmerken en waarden van de beïnvloede Natura 2000-gebieden kan worden uitgesloten.

-
- ¹³ Het afsprakenkader Ontwikkeling Landbouw en Landschap Waterland-oost (bijlage 1 van het bijlagenrapport bij de ontwerpplannen) geeft aan dat de landbouwontwikkeling zou moeten bestaan uit schaalvergroting zonder intensivering (groei van bedrijven omdat andere verdwijnen).
- ¹⁴ Bestemmingsplan Waterland, planregels hoofdstuk 1, Art. 1-62: "een agrarische bedrijfsvoering, waarbij het gebruik van agrarische gronden noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf, op de wijze van een melkrundveehouderijbedrijf, een akkerbouwbedrijf, een vollegronds tuinbouwbedrijf, een productiegerichte paardenhouderij, en naar de aard daarmee gelijk te stellen agrarische bedrijven". De Provinciale ruimtelijke verordening hanteert een striktere definitie, namelijk: "De grondgebonden agrarische bedrijfsvoering: een agrarische bedrijfsvoering die hoofdzakelijk niet in gebouwen plaatsvindt, waarbij het gebruik van agrarische gronden noodzakelijk is voor het functioneren van het bedrijf".
- ¹⁵ Naar het oordeel van de Commissie is er sprake van grondgebonden veehouderij als het veevoer in hoofdzaak wordt betrokken van eigen of gepacht land in de omgeving van het bedrijf en de geproduceerde mest op deze gronden kan worden toegepast.
- ¹⁶ Bijlage 3 van het MER, tabel 2.
- ¹⁷ Het maximum is berekend uitgaande van 105 bouwvlakken (MER-bijlage 4 pag. 60) en 150 stuks melkvee exclusief jongvee per bouwvlak van 1,5 ha (MER-bijlage 3 pag. 6). In het groeiscenario wordt dat aantal ongeveer 8.000.
- ¹⁸ Het maximum is zeker veel kleiner dan 13.000, een aantal dat is bepaald door vermenigvuldigen van de draagkracht per ha met het totale grondoppervlak van de gemeente:
- de draagkracht van het betreffende agrarische gebied wordt geschat op maximaal 2,5 grootvee-eenheden/ha (richtinggevend hiervoor zijn de gegevens uit het rapport "Een definitie van grondgebonden melkveehouderij," van K.J. Hin, F. van de Schans en F. Padt, CLM Onderzoek en advies BV, Utrecht, juli 2004);
 - het totale landoppervlak van de gemeente bedraagt ongeveer 5.200 ha.

2.4 Ontwikkelingen in Hemmeland¹⁹

In Hemmeland worden (deels op basis van een wijzigingsbevoegdheid) de bouw van een hotel en het organiseren van evenementen mogelijk gemaakt.^{20, 21} Het MER beschrijft onvoldoende de mogelijke gevolgen van deze ontwikkelingen voor de natuur²² en voor de kwaliteit van de leef- en woonomgeving²³. Op grond van te summiere informatie concludeert het MER dat de activiteiten inpasbaar zijn.

Geluid

Het MER beperkt zich tot het vermelden van de geluidproductie van mogelijke podia en de geluidbelasting op bepaalde afstanden. Omdat het gaat om 15, soms meerdaagse, evenementen die komen boven op de kleinere die er nu al plaatsvinden, is geen sprake meer van incidenteel gebruik. Daarom moet de geluidhinder voor de omwonenden beter in kaart wordt gebracht, bijvoorbeeld in de vorm van een geluidbelastingkaart bij kleine, middelgrote en grote evenementen, onderscheidend naar dag-, avond- en nachtperiode. Ook moeten de maximale tijdsduur en de frequentie van die belasting zijn omschreven en moeten de gevolgen voor de natuur en het woon- en leefklimaat worden beoordeeld.

Met betrekking tot mogelijke geluidbronnen wordt slechts ingegaan op geluid van versterkte muziek en niet op andere mogelijke geluidbronnen, zoals bijvoorbeeld een omroepinstallatie en verkeerslawaai. Voor zover wel geluidwaarden zijn benoemd, is niet duidelijk gemaakt op basis van welke meetmethode deze zijn bepaald.

Verkeer

Het aantal beschikbare parkeerplaatsen is veel kleiner dan het aantal dat nodig is bij de grootschalige evenementen die het plan mogelijk maakt. De uitwerking van een oplossing wordt doorgeschoven naar het stadium van vergunnen van de individuele activiteiten. Het MER moet echter aannemelijk maken dat een oplossing, zoals gebruik van pendelbussen, haalbaar is.

Ruimtebeslag

Het MER geeft ten slotte geen inzicht in het extra ruimtebeslag nodig voor het mogelijk maken van de evenementen en het Mirrorhotel. Is daarvan sprake, dan zal dat verantwoord en, zo nodig, gecompenseerd moeten worden.²⁴

Gevolgen voor het Markermeer-IJmeer

De conclusie dat significante effecten voor vogels op het Markermeer-IJmeer als gevolg van toename van het aantal evenementen in Hemmeland zijn uit te sluiten, acht de Commissie onvoldoende aannemelijk, omdat:

¹⁹ De zienswijzen over het EHS-gebied Hemmeland behandelen één of meer van de hierna genoemde tekorten.

²⁰ MER, blz. 40-41: het gaat hierbij om 10 evenementen per jaar met maximaal 5.000 bezoekers en 5 met maximaal 20.000 bezoekers, waarvan een deel meerdaags kan zijn.

²¹ Op blz. 104 van het MER wordt in tabel 19 ten onrechte gesteld, dat binnen de EHS, waarvan Hemmeland deel uitmaakt, geen ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt.

²² MER, blz. 59-61 en paragraaf 7.6 van bijlage 4 bij het MER.

²³ MER, blz. 95-96 en 98-99.

²⁴ In de EHS geldt het "nee, tenzij" principe. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er geen alternatieven zijn en er sprake is van een groot openbaar belang.

- de omvang van het geluidbelaste gebied en de wijze waarop dit is bepaald, onvoldoende helder zijn;
- de mogelijke effecten op kwalificerende soorten niet in beeld zijn gebracht;
- niet is onderbouwd dat effectstudies voor andere soorten in andere gebieden representatief zijn voor de verstoringsgevoelige soorten in het Markermeer-IJmeer.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming dat

- de maximale tijdsduur en de frequentie van evenementen worden beschreven en dat de geluidbelasting in beeld wordt gebracht, bijvoorbeeld in de vorm van geluidbelastingkaarten;
- aannemelijk wordt gemaakt dat de verkeersproblemen bij alle typen evenementen die het voornemen mogelijk maakt, kunnen worden opgelost;
- is aangegeven welke extra ruimte de nieuwe activiteiten in Hemmeland vragen en in hoeverre met de beoogde ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS significant worden aangetast.
- wordt beschreven in hoeverre de activiteiten in Hemmeland kunnen leiden tot aantasting van de natuurlijke kenmerken van het Markermeer-IJmeer;

2.5 Soortenbescherming

Het MER stelt dat plaatselijk negatieve effecten op beschermde soorten worden verwacht, maar dat deze effecten in het kader van de Flora- en faunawet moeten worden gecompenseerd.²⁵ Dat is nodig om de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten te waarborgen.

De Commissie merkt op dat compensatie van effecten op beschermde soorten niet in alle gevallen als sluitstuk van de afweging kan worden beschouwd. Voor sommige strikt beschermde soorten, waarvan het MER aangeeft dat ze in het gebied kunnen voorkomen, kan namelijk alleen ontheffing worden verleend als aan specifieke voorwaarden is voldaan.²⁶ Wanneer de ruimtelijke ontwikkelingen die het bestemmingsplan mogelijk maakt, leiden tot effecten op deze soorten, staat dan ook niet op voorhand vast dat met compensatie daadwerkelijk ontheffing kan worden verkregen. In het MER is niet verkend hoe groot de kans op dergelijke effecten is en voor welke soorten, en welke opties er zijn om, zo nodig, effecten te voorkomen of te mitigeren. Daarmee is niet aannemelijk gemaakt dat de Flora- en faunawet de uitvoering van de ontwerpbestemmingsplannen niet in de weg staat.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming dat wordt verkend hoe groot de kans is dat de Flora- en faunawet en de Provinciale Ruimtelijke Verordening een drempel vormt voor de geplande ruimtelijke ontwikkelingen en welke opties er zijn om, zo nodig, effecten te voorkomen of te mitigeren.

²⁵ MER blz. 62 en tabel op blz. 104. Voorbeelden die gegeven worden zijn de aantasting van vaste nestplaatsen van broedvogels en vleermuizen.

²⁶ Art. 75, zesde lid, Ffw.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: college van burgemeester en wethouders van de gemeente Waterland

Bevoegd gezag: gemeenteraad van de gemeente Waterland

Besluit: wijzigen van het bestemmingsplan buitengebied

Categorie Besluit m.e.r.: plan-m.e.r. vanwege passende beoordeling en (mogelijke) kaderstelling voor categorieën D10 en D14

Activiteit: de gemeente Waterland herzielt haar bestemmingsplan buitengebied

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in Gemeenteblad Waterland van 8 maart 2012
terinzagelegging notitie reikwijdte en detailniveau: 9 maart t/m 19 april 2012
adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 5 maart 2012
advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 25 april 2012
kennisgeving MER in de Staatscourant en het Elektronisch gemeenteblad: 22 november 2012
ter inzage legging MER: 23 november 2012 t/m 3 januari 2013
aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 22 november 2012
voorlopig toetsingsadvies uitgebracht: 30 januari 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ir. J.J. Bakker
W. Foppen
Dr. J. Lembrechts (secretaris)
Prof.dr.ir. R. Rabbinge (voorzitter)
R. Vrolijk

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op

hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- planMER Bestemmingsplan buitengebied Waterland 2013 en Marken 2013, 1 november 2012
- Ontwerp–bestemmingsplannen, 1 november 2012
- Bijlagen bij het Ontwerp–bestemmingsplannen, 1 november 2012

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 10 januari 2012 van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Zij heeft deze, voor zover relevant voor m.e.r., in haar advies verwerkt.